

Второ заседание

Вторник, 27 ноември 1984 г.

(Открито в 10,00 ч.)

Председателстващ Дража Вълчева: Другарки и другари народни представители! Откривам второто заседание на петнадесетата сесия на Осмо Народно събрание.

Нашата работа продължава с *разисквания по законопроектите за плана и бюджета.*

Има думата народният представител Никола Тодориев.

Никола Тодориев: Уважаеми другарки и другари народни представители! На вниманието на Народното събрание са представени законопроектите за единния план за социално-икономическото развитие и бюджета на Народна република България през 1985 г. — последната година на осмата петилетка. Ние разглеждаме тези проекти под непосредственото въздействие на проведения преди няколко дни Ноемврийски пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия, на който др. Тодор Живков на черта програма за по-нататъшното ни социално-икономическо развитие и дълбоко аргументирано обоснова решаващото място на научно-техническия прогрес в него.

Главното в проекта за единния план е, че с предвидените резултати се осигурява реализирането на утвърдената от Дванадесетия конгрес на Българската комунистическа партия линия за по-нататъшната интензификация на икономиката, както и достигането на основните показатели през петилетката, приети със Закона за социално-икономическото развитие на страната пред осмата петилетка. Както беше изтъкнато в доклада на др. Станиш Бонев, основните резултати за 1985 г., а именно нарастването на националния доход, на обществената производителност на труда, на съвкупната печалба и т. н., ще бъдат постигнати предимно на основата на ускореното внедряване на постиженията на научно-техническия прогрес. Предвижда се да бъдат изпълнени 4500 основни задачи за внедряване на научно-техническия прогрес — главно нови и усъвършенствувани техноло-

гии, нови изделия и материали, от които се очаква да се реализира икономически ефект за около 1 млрд. и 150 млн. лв. Този резултат ще осигури не само достигането на първоначалния разчет за икономическия ефект от внедряването общо за петилетката, но и преизпълнението му с около 200 млн. лв.

Най-важните задачи, свързани с внедряването на принципно нови технологии, съвременни конструкции, изделия, гъвкави автоматизирани производствени системи и други системи за автоматизация на технологични процеси и управлението, се предвижда да бъдат поименно утвърдени от Министерския съвет като държавни планови задачи. Тяхното изпълнение ще бъде в центъра на вниманието на правителството, на Държавния комитет за наука и технически прогрес и на отрасловите министерства.

В резултат на внедряването на научно-техническите постижения се очертава да настъпят редица качествени изменения в структурата и техническото равнище на някои основни производства. Така например делът на електронната и електронизирана продукция от общия обем на машиностроителната продукция от 30,6 на сто през 1983 г. нараства на 33,5 на сто през 1985 г. Производството на промишлени роботи и манипулатори нараства повече от два пъти. Относителният дял на отливките от модифицирани чугуни, чугуни със сфероиденален графит и по метода на непрекъснатото лееие към общия обем на чугунените отливки от 30 на сто през 1983 г. се предвижда да се увеличи в края на 1985 г. на 38,6 на сто. Делът на светлите продукти от преработения нефт от 57 на сто през 1983 г. ще нарасне на 58,8 на сто в края на следващата година. Извличането на сярата в медното производство ще се увеличи от 73 на 82 на сто. В резултат на механизацията, която се прилага в селското стопанство, прекият разход на труд за един тон царевича от 11,35 човекочаса през 1983 г. ще бъде намален на 10 човекочаса в края на 1985 г., при полските домати съответно от 54,30 на 47,20 човекочаса.

С плана за 1985 г. се създават условия за изпълнение и на редица задачи от приетите от съответните партийни и държавни органи: Програма за ефективно използване на енергийните и материалните ресурси, дългосрочни програми по стратегическите направления, като: електроника и електротехника, гъвкави автоматизирани производствени системи, биотехнологии, нови материали, оптоелектроника и лазерна техника и други. Осигуряват се условия и за по-нататъшното развитие на фундаменталните и приложните изследвания, изпълнявани главно от Българската академия на науките, от другите академии и висшите учебни заведения, които са насочени както към решаване на непосредстве-

ните задачи за 1985 г., така също и към създаването на научен задел за деветата петилетка и по-далечна перспектива.

С плана и бюджета се предвижда нарастване на разходите за научноизследователска и инженерно-внедрителска дейност. За нашите потребности и възможности тези средства не са малко. Необходимо е обаче те да се изразходват най-рационално, като бъдат насочени главно за развитието на стратегическите производства, за повишаване техническото равнище и качеството преди всичко на износната продукция, за разширяването и обогатяването на материално-техническата база на научноизследователските и инженерно-внедрителските организации.

1985 г. е първата година след Националната партийна конференция. Във връзка с това считам, че в проектоплана за следващата година е очертан стремеж да се постави добро начало за изпълнение на решенията на конференцията, както и на излязлото по този повод Постановление № 22 на Министерския съвет от тази година. Наложиха се изменения както в съдържанието на плана за социално-икономическото развитие на страната, така и в подхода при неговото съставяне. В проекта, който обсъждаме, за пръв път са включени редица нови моменти като нормативи за обновяване на продукцията, които обхващат над 180 основни групи изделия с важно значение за развитието на отделните производства, списък на изделията със структуроопределящо значение за развитието на народното стопанство и критериите за тяхното качество, които следва да се достигнат през 1985 г., списък на изделията, по които страната е специализирана и чието производство ще се увеличава, списък на изделията, по които страната ще завоюва нови технологични и пазарни позиции, и списък на морално остаряла, демодирана и неефективна продукция, чието производство следва да се прекрати през 1985 г.

Тук искам да подчертая, че разработването на всички тези нормативи и списъци беше една нелека за изпълнение задача. В нея взеха участие нашите най-изтъкнати учени и специалисти от научните и инженерно-внедрителските организации, от министерствата, другите ведомства, стопанските организации и предприятията. В процеса на работата беше постигната значително по-добра координация между Държавния комитет за планиране, Държавния комитет за наука и технически прогрес, Министерството на финансите, Министерството на външната търговия, стопанските министерства и окръжните народни съвети. Общата цел беше да се обвържат максимално и да се балансират крайните икономически резултати в народното стопанство с тематиката на научноизследователските и внедрителските задачи и необходимите за целта ресурси, в т. ч. и капиталните вложения. Ръководно

начало в тази дейност беше поръката на др. Тодор Живков научно-техническото развитие на страната да бъде основно съдържание на социално-икономическото ни развитие. Същевременно добре разбираме, че извършеното в това направление е само начало, което ще бъде по-нататък разширявано и обогатявано в процеса на разработката на плана за деветата петилетка. Това налага Държавният комитет за наука и технически прогрес значително да преустрои както своята работа, така също и цялостната система за управление на научно-техническия прогрес в съответствие с постановките на др. Тодор Живков на Ноемврийския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия.

Другарки и другари! Планът, който сега обсъждаме, е напрегнат, но реален. Работата обаче по неговото съставяне е само добра предпоставка за успешното приключване на осмата петилетка в съответствие с решенията на Дванадесетия партисен конгрес. Истинската, най-трудната и най-отговорна работа за изпълнение на този план започва едва сега.

На първо място, пред нас стои задачата за разпределение на плана по стопански организации, съответно на задачите за научно-техническото развитие по научни и инженерно-внедрителски организации. Министерствата и другите ведомства като шабове за научно-технически прогрес трябва да организират съставянето на насрещните планове в своите отрасли, с които да бъдат разкрити всички резерви за допълнителни икономии на суровини, материали, електроенергия, за повишаване производителността на труда и фондоотдаването, за подобряване на организацията на производството, за повишаване на качеството на продукцията. Ние добре разбираме, че тези резерви се съдържат преди всичко във внедряването на челните постижения на науката и техниката. Независимо от извършената значителна работа по време на разработването на плана за 1985 г. не можем да твърдим, че сме използвали пълноценно най-прогресивните решения, които предлага световната научно-техническа революция. На тази основа наша задача сега е да организираме разкриването на допълнителни резерви, да ги осигурим с ресурси и да ги включим в насрещните планове на стопанските и инженерно-внедрителските организации. По същество трябва да превърнем насрещните планове в планове за научно-технически прогрес. Това означава, че тяхна основа и най-важна съставна част следва да бъдат инженерните проекти на предприятията. Изпълнението на тази задача трябва да се осъществи под непосредственото ръководство и активното участие на Държавния комитет за наука и технически прогрес и главно на отрасловите министерства.

За реализация на инженерните проекти сега се създават нормативно все по-благоприятни условия чрез премахване

на ограниченията за използването на собствените средства и банковите заеми за закупуване и внедряване на високопроизводителна техника и нови технологии (автоматизирани и роботизирани производствени системи, микропроцесорни системи, електронноизчислителна техника и пр.). Този факт разкрива на икономическа основа по-широко поле за активни действия на трудовите колективи и ръководствата на стопанските организации особено по отношение на обновяването, реконструкцията и модернизацията на изградените преди 1970 — 1975 г. производствени мощности. Тук са необходими както добра оценка за икономическата целесъобразност от това изменение, така също познаване на най-новите научно-технически постижения и готовност за поемане на отговорност, а ако щете дори и на стопански риск.

Трябва да признаем, че по отношение на разкриването на потенциалните възможности и икономическата целесъобразност на обновяването, реконструкцията и модернизацията Държавният комитет за наука и технически прогрес е все още длъжник към инвестиционния процес у нас, тъй като вниманието ни е насочено почти изключително към оценка на техническото равнище на новоизграждащите се мощности и много по-малко към оценка на степента на моралното и физическото остаряване на действащите предприятия.

На второ място, трябва да създадем всички условия, организация и мобилизация на колективите за изпълнение на насрещните планове както за 1985 г., така и за петилетката като цяло. Безспорно най-голямо внимание трябва да се отдели на държавните задачи от плана за научно-технически прогрес, чието изпълнение трябва да бъде закон, тъй като в тях е заложен повече от 50 на сто от очаквания икономически ефект от внедряването. Заедно с това министерствата и другите ведомства трябва да осигурят изпълнението и на ведомствените планове, сред които има редица задачи с отраслово значение, но с високи очаквани резултати, особено в областта на енергетиката, металургията, строителството, машиностроенето и други. Необходимо е на всички равнища да водим на специален отчет задачите от националните програми за ефективно използване на материалните и енергийните ресурси, за автоматизация на производството и за намаляване на ръчния, непривлекателния и тежкия физически труд, с което да се осигури изпълнението и преизпълнението на предвиденото повишение на обществената производителност на труда, както и изпълнението на останалите планови показатели, при задържане или дори намаление на потреблението на материални и енергийни ресурси.

На трето място стои въпросът за равнището на изпълнение на плановите задачи. Както вече беше изтъкнато, за пръв път се въвеждат критерии за равнището и качеството

на изделията от предложения списък, които трябва да се постигнат през 1985 г. От една страна, си даваме сметка, че тези критерии не са пределът, че има още резерви за повишаване показателите за качеството. От друга страна, трябва да отчитаме, че със задължителни планови нормативи е обхваната важна, но все още сравнително малка по номенклатура и обем продукция. Този факт не освобождава министерствата от задълженията, произтичащи от решенията на Националната партийна конференция, за повишаване на качеството във всичко и навсякъде и особено големи са задачите, които стоят пред стопанските организации.

Изпълнението на тази задача зависи в голяма степен от равнището и качеството на работата на научните и инженерно-внедрителските организации. А това е вече въпрос, който се отнася до равнището на кадрите в тези организации, до състоянието на материално-техническата им база, до организацията на работата и не на последно място — до съзнанието и дисциплината.

Става ясно, че в съвременните вътрешни и външни условия трите най-горещи зони в нашата дейност през 1985 г., а и в следващите години, ще бъдат икономията, производителността и качеството. И най-силното оръжие за спечелване битката в тези три зони е внедряването на авангардните постижения на научно-техническия прогрес.

Накрая искам да ви уверя, че дейците на фронта на науката и техниката няма да пожелаят сили за изпълнение на задачите за по-нататъшното социално-икономическо и научно-техническо развитие на страната, за благоденствието на нашия народ.

Изказвам своята подкрепа на проектите за закони за единния план за социално-икономическото развитие и бюджета на Народна република България през 1985 г. и призовавам всички да гласуваме за тяхното приемане.

Благодаря за вниманието!

Председателстващ Дража Вълчева: Има думата народният представител Светозар Петрушков.

Светозар Петрушков: Другарки и другари народни представители! На нашето внимание са предоставени за обсъждане два изключително важни документа: законопроект за единния план за социално-икономическото развитие на Народна република България и законопроект за държавния бюджет на Народна република България за 1985 г.

Изградени на основата на реални показатели, те гарантират ускорено и стабилно развитие на страната, цялостно изпълнение на осмия петгодишен план и са солидна предпоставка за деветата петилетка.

Голямо достойнство на проекта за плана и бюджета е, че те са насочени към повишаване жизненото равнище на народа.

В тях са отразени указанията и идеите в разработките на др. Тодор Живков след Дванадесетия конгрес, задачите, поставени от Националната партийна конференция за повишаване на качеството, задълженията, произтичащи от интеграцията на нашата икономика с икономиката на Съветския съюз и другите братски партии.

Първостепенно място е отделено на научно-техническия прогрес. Отразени са новите постановки и критерии за развитието на страната по пътя на всеотдавнашната интензификация на основата на ускорено внедряване на принципно нови научно-технически и технологични решения.

Другарки и другари! Изминалите четири години на осмата петилетка за трудещите се от Врачански окръг бяха години на всеотдаен и съзидателен труд. Промислеността произведе надпланова продукция за 80 млн. лв. и реализира съвкупна печалба за 50 млн. лв. На народното стопанство са предоставени в повече от предвиденото по плана 520 млн. квтч електроенергия, 9 хил. т азотни торове, 3 хил. т хартия и др.

В редовна експлоатация влязоха крупни обекти от национално значение.

Осигуряваме samozадоволяване на селищните системи с основни селскостопански продукти. Заедно с това средногодишното количество на изкупената селскостопанска продукция постепенно се повишава.

Ускореното развитие на материално-техническата база на окръжната икономика задълбочава специализацията ѝ, а с това значително се увеличава нашата отговорност за формирането на редица основни национални баланси.

Динамичното икономическо и социално развитие на окръга, непрекъснатото увеличаване на приноса му в националния икономически комплекс ние дължим на генералната априлска линия на Българската комунистическа партия, на постоянните грижи и внимание на Централния комитет на партията и лично на другаря Тодор Живков, който своевременно насочва окръжното, партийното и държавното ръководство към решаване на ключови проблеми, към коренно преустройство на стила и методите на работа, към нов подход и критерии при осъществяването на икономическата и социалната политика.

Въоръжени с най-новите постановки и указания на др. Тодор Живков, разработени на Ноемврийския пленум на Централния комитет, с оценките и насоките, приети на Московското икономическо съвещание на високо равнище, с речта на др. Константин Черненко по плана на Съветския съюз за

следващата година, трудовите колективи във Врачански окръг насочват своето внимание, за да може научно-техническият прогрес и новите технологии да станат главното, сърцевината в плана за 1985 г.

Специални грижи полагаме за по-нататъшното развитие на енергетиката. За изграждането на пети енергиен блок в АЕЦ — Козлодуй, с мощност 1000 мегавата 1985 г. ще бъде решаваща. Предстои да се извърши монтажът на основното оборудване — реактора, парогенераторите, турбината и др.

Както в цялата страна, така и във Врачански окръг голямо внимание отделяме през 1985 г. на стратегическите технологии.

С плана за 1985 г. в отраслите на материалното производство и обслужването в окръга се предвижда да бъдат решени 754 задачи за научно-техническият прогрес, да се усвоят 474 нови изделия, 146 усъвършенствувани технологии.

Решаваме няколко задачи в областта на праховата металургия. По оригинална и високоефективна технология през 1985 г. във Враца ще се проектира и ускорено изгради инсталация за производство на 3400 тона годишно железни преспрахове и фероокис — изходна суровина за праховата металургия.

Успешно се прилагат технологии за производство на специална техническа керамика по прахов способ.

Разширяваме производството в промишлени условия на катализатори — стратегически продукти за химическата промишленост.

Плод на научната дейност на научнопроизводственото предприятие „Центромет“ са четири малки предприятия, които през 1985 г. ще произведат по метода на центробежното леене над 200 хил. броя цилиндрови втулки за двигатели с вътрешно горене, 4500 т ротационни изделия със специално предназначение. Ще влезе в редовна експлоатация и предприятието за центробежно леене на детайли от цветни сплави.

Ще продължи внедряването на нови технологични решения, насочени към дълбочинно използване на природния газ и развитието на малотонажната химия.

Другарки и другари! Но ние си даваме ясна сметка, че извършеното от нас е недостатъчно, че то е далеч от изискванията на Ноемврийския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия.

Изоставаме в реализацията на комплексната програма за механизация и автоматизация на ръчния труд.

Това с особена сила се отнася за строителството, животновъдството, металообработващата, циментовата и хранително-вкусовата промишленост.

Недостатъчно направихме през изтеклите години за постигане на по-голяма икономия на суровини и материали, на горива и електроенергия; за намаляване дотациите на плановогубещите предприятия; за повишаване качеството на продукцията.

През 1985 г. трябва да решим много задачи по изпълнение програмата за интензификацията на селското стопанство, като ускорено се внедряват челни наши и световни постижения. В сравнение с 1981—1983 г. средногодишното производство на зърно през 1985 г. трябва да се увеличи с 32 на сто, на месото — с 14 на сто, на млякото — близо 124 на сто, на яйцата — около 20 на сто. Тези изключително отговорни задачи ще бъдат решени главно с по-нататъшната интензификация на производството и повишаването на почвеното плодородие. В това отношение важно значение има напояването. Значителна част от напоятелната мрежа във Врачански окръг обаче има нисък хидромодел, друга е силно амортизирана, поради което 60 на сто от площите не могат да получават повече от една до две поливки годишно.

Остро стои проблемът за водоосигуряването, реконструкцията и модернизацията на изградения хидромелиоративен фонд. Това особено се отнася за напоятелните системи „Шишманов вал“ и „Бяла Слатина“, същото се отнася за отводняването на Островската и Козлодуйската крайдунавска низина.

Другарки и другари! Аз съм представител на 85-и Романски избирателен район, обхващащ предимно малки населени места в планинската част на окръга, които имат обаче добри условия за живот и за развитието на планинското земеделие.

Сега, когато искаме да спрем миграционните процеси и обезлюдяването на този район, особено остро изпъква въпросът за търговското, комунално-битовото, културното и здравното обслужване на тези селища.

Със специалисти от окръга и центъра проучихме възможностите и имаме готовност да експериментираме модел за съвременно комплексно обслужване на малки села. Смятаме още през 1985 г. със съдействието на Държавния комитет за планиране, Министерството на производството и търговията с потребителски стоки и Централния кооперативен съюз да пристъпим към реализирането на този експеримент отначало в няколко малки села за комплексно обслужване на населението по един ефективен начин.

Искам да поставя и въпроса за питейното водоснабдяване на гр. Враца.

Известно е, че населението на Враца и Михайловград изпадна в затруднение — дебитът на водата от Петроханската каскада спадна през тази година от 1300 на 250 л/сек.

Проблемът доби особена острота и в момента е на внимание-то на Министерския съвет и Министерството на строителството и селищното устройство, откъдето ние получаваме голяма помощ.

До края на тази година ще завърши в основни линии строителството на хидровъзел „Среченска бара“ и ще започне завиряването на язовира.

Според нас въпросът за допълнителната потребност от вода за Врачански окръг ще се реши окончателно от терасите на река Дунав. Такова е и становището на специалисти-те от Водоканалпроект, отразено в техния технико-икономи-чески доклад.

Затова предлагаме с плана за 1985 г. да се осигурят средства за завършване на проучванията и проектиране на допълнително водоснабдяване на Враца и Михайловград, а през следващите години — изграждането на този обект.

Приключвайки, искам да уверя народните представите-ли, че трудещите се от Врачански окръг, единни и сплотени около априлската линия на Централния комитет на Българ-ската комунистическа партия, с творческо дръзновение и от-говорност ще изпълняват задачите, които произтичат от пла-на за социално-икономическото развитие на страната през 1985 година. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Дража Вълчева: Има думата народ-ният представител Христати Кънев.

Христати Кънев: Другарки и другари народни предста-вители! Завършва още една година на всестранин възход на социалистическа България. Тя носи всички черти на юби-лейната равностметка от историческите завоевания на нашия народ и тържеството на ленинската априлска политика на Българската комунистическа партия. С успешното изпълне-ние на плана годината ще внесе и собствения си влог във възходящото социално-икономическо развитие на страната.

Всичко това ни дава пълно основание през 1985 г. да си поставим цели и задачи, които осигуряват по-нататъшни ви-соки и стабилни темпове на развитие по пътя на изграждане-то на зрялото социалистическо общество, за достигане на ут-върдената от Дванадесетия партиен конгрес степен на пови-шаване на жизненото равнище на народа. Мисля, че именно това е главната характеристика на внесения за утвърждава-не от Народното събрание законопроект за единния план за социално-икономическото развитие на страната през следва-щата година. В това е и неговата притегателна сила за пре-върщането му в общонародно дело и предварителна предпо-ставка и гаранция за успешно изпълнение и преизпълнение.

За всички нас сега първостепенна грижа ще бъде още в процеса на подготовката за изпълнението на плана за 1985 г. и в хода на самото му изпълнение да осигуряваме пълен простор за внедряването на достиженията на съвременната научно-техническа революция. Това ще ни бъде и голяма помощ, и необходим преход към съставянето на плана за следващата петилетка изцяло върху решенията на Ноемврийския пленум на Централния комитет на партията и програмната реч на другаря Тодор Живков.

Другарки и другари! Основна пропорция и в новия план, разбира се, е пропорцията между доходите на трудещите се и стоките и услугите. Затова за нас, дейците от стопанския фронт, стои голяма и конкретна задача непрекъснато да се усъвършенствува управлението на вътрешния пазар, да се осигурява покритие на нарастващата покупателна способност на населението с необходимите по количество, качество и асортимент стоки — като сърцевина на по-нататъшното повишаване жизненото равнище на народа.

Във връзка с това искам да изложа няколко съображения.

Първо, след пролетния Пловдивски панаир тази година и оценката на др. Тодор Живков за осъществен пробив в леката промишленост по качеството и асортимента на стоките и необходимостта от неговото повсеместно разширяване се извършва организирана и системна работа. Създаденият към нашето министерство Съвет на производителите във взаимодействие с БИСА и всички производители на стоки за народно потребление проведе значителна работа за изясняване потребностите и възможностите от разширяване на асортимента и повишаване на качеството, в т. ч. и формирането на предложения за по-нататъшно развитие на системата от малки и средни предприятия. Особено конкретен характер тази работа придоби в системата на нашето министерство и по-специално в реалното развитие на процеса на интеграция между републиканската лека промишленост и местната промишленост. Създават се организационни, професионални и стопански условия и предпоставки за спиране на нетърсените асортименти и организиране производството на изделия с по-високи качества на основата на широкото използване на националния и чуждия опит. Това даде първите резултати още сега, при формирането на колекциите и договарянето им за 1985 г.

Главното сега по наше мнение е да се осигури по такъв начин усъвършенствуване на структурата на стоковия фонд чрез съвместните усилия на всички производители на стоки за народно потребление и търговците още през 1985 г., което да гарантира по-пълно задоволяване на потребностите и покупателната способност на различните слоеве от население.

нието с търсените от тях количества изделия по асортимент, качество и ритмичност на доставка.

На второ място, общоизвестно е, че първостепенна задача на селското стопанство, хранителната промишленост и съответните търговски организации е стабилното поддържане на вътрешния пазар с продоволствени стоки в прясно и пре-работено състояние. Успехите ни и тук са огромни и безспорни. Големите възможности в това направление предоставя и системата за самозадоволяване на окръзите и общините. За съжаление някои резултати сочат, че тези възможности все още не се използват докрай и навсякъде. На много места не се изпълняват производствените разчети, което не осигурява покритие на нормативите за потребление в немалко територии. Даже за такива масови стоки като лук, картофи, фасул, редица плодове и зеленчуци и други се създава не-нужно напрежение на пазара. На много места се чака да се предоставят ресурси централно. Това налага държавата да заделя други планови стокови ресурси или пряко валута за осигуряване на потребностите.

В същото време е ясно, че в нашата страна има всички обективни условия за стабилно, ритмично и целогодишно поддържане на вътрешния пазар с основните продоволствени стоки в богат асортимент и високо качество. Големият резерв е да се развие докрай системата на самозадоволяване-то, да се издигне още повече ролята на народните съвети, да се повиши отговорността на стопанските организации от сел-ското стопанство и хранителната промишленост, за по-голямо и разнообразно производство умело да се съчетава ръстът на продукцията от личното стопанство с нарастването на про-изводството в обществените стопанства.

Голяма е ролята и отговорността и на търговските орга-низации, които следва още по-активно да участвуват в про-цеса на договарянето, изкупуването и реализацията на про-дукцията, като използват по-добре лостовете, които им пре-доставя новият икономически механизъм.

Трето, в структурата на стоковия фонд все по-значим дял заемат вносните стоки, постъпващи чрез плана и особено чрез размяната по линия на стопанските организации от въ-трешната търговия на социалистическите страни или с фирми от несоциалистическите страни. Това се отразява положи-телно на вътрешния пазар, оказва и благоприятно въздейст-вие и натиск върху вътрешното производство и е изгодно не само за населението, но и за бюджета на страната. Големият резерв тук е в решителното развитие на размяната на стоки. Оценката на нашето министерство е, че ние далеч не изпол-зуваме големите възможности в това направление поради слабости и пропуски, недостатъчна активност и инициатива в собствените ни стопански организации. Наред с това обаче

определена пречка са и някои нормативни изисквания и особено ведомственият подход при тяхното прилагане от отделни дейци и органи. Това нерядко става причина да се забавят или пропускат мащабни и ефективни за пазара и бюджета сделки.

Мисля, че се налага отново да се преоценят някои решения, свързани с размяната на стоки по разменната ширпотреба, като се повиши отговорността на нашето министерство и съответно, разбира се, неговите права за решаване на тези проблеми в рамките на предоставените му с плана стокови фондове, без опекунство и настояничество.

Последователната и неотклонна политика на партията за грижа към човека доведе до широко развитие на вътрешния пазар. След Декемврийската програма и Русенското съвещание благодарение на последователните грижи на Централния комитет и правителството сега Народна република България разполага с огромни за нашата страна стокови фондове. Заедно с това пазарът е много динамичен. Непрекъснато расте покупателната способност на населението, разширяват се неговите потребности и интереси. От друга страна, нерядко по обективни причини, като например природни бедствия и други, се създават проблеми с някои стоки или суровини за тяхното производство.

Мисля, че е целесъобразно да се обсъди възможността за създаване чрез плана на един минимален, но стабилен валутен резерв, с който ще се създаде по-голяма възможност да се реагира своевременно на някои нежелателни и обективно наложени изменения или непредвидени обстоятелства. Такова решение би отговаряло напълно на големите мащаби и стабилност на нашия социалистически пазар.

Втората група въпроси се отнася до необходимостта от цялостно усъвършенствуване на търговията, от решително повишаване равнището и културата на търговското обслужване на населението. Проблемът, разбира се, е комплексен. Неговото решаване опира до проблемите на стоките, усъвършенствването на материално-техническата база, изграждането на система от районни универсални магазини и търговски къщи, внедряването на авангардни технологии и организация на търговския процес, използването на съвременни форми на обслужване, издигане общата и професионалната култура на кадрите.

От тази група въпроси искам да се спра на един проблем — прилагането на достиженията на научно-техническия прогрес и още по-конкретно — механизацията и автоматизацията на стокодвижението, където се реализира и големият обем на материалните разходи в търговията. Става дума по същество стокодвижението да се приведе чрез контейнеризация, образно казано, върху конвейер. Такъв конвейер, който

да започва от края на производствения процес и да завършва като непосредствена техника и технология в търговската зала на магазина, преминавайки пряко или за определени стоки от сложен асортимент през търговския склад на едро след комплектоване на цялото многообразие на производството за всеки магазин поотделно.

Привеждането на стокодвижението върху конвейер изисква решаването на различни и многоотраслови задачи. Необходими са подходяща разфасовка и опаковка на стоките, съответна техника за това и за самата контейнеризация, разнообразни технически средства за товарно-разтоварни операции, ефективни механизми от рода на малката механизация за маневриране в складовете и търговската зала, електронизация на съответни технологични процеси с изучаването на потребителското търсене и на тази основа — електронизация на цялостното управление на зареждането на търговската мрежа чрез комплексни териториално-диспечерски звена, включващи и оптимизацията на транспортния процес.

Такава схема превръща магазинна преди всичко в търговска зала с висок оперативен запас на стоки в нея при минимални складови площи. Това осигурява и пълен достъп на гражданите до стоките, и свободния им избор при висока пропускателна възможност, и най-кратко време на покупките.

Тази схема не само е възможна, но вече и абсолютно необходима за стоките, предмет на ежедневна покупка. Тя осигурява висока народностопанска ефективност, рязко снижаване до пълно ликвидиране на тежкия физически труд на търговските работници при максимални удобства на гражданите.

В контейнеризацията на стокодвижението като комплексно решение вече е натрупан значителен опит в чужбина. Най-масабно обаче тези въпроси се решават в Съветския съюз. Сега там в цели области търговията с ежедневни стоки е приведена на контейнери. Във Ворошиловградска област на пример понастоящем 80—85 на сто от магазините за хранителни стоки с площ над 40 м² са приведени на новата технология. През м. ноември там се е провело всесъюзно съвещание по този проблем с участие на министри и заместник-министри на всесъюзни и републикански министерства не само на вътрешната търговия, но и на хранителната промишленост, транспорта, машиностроенето, заместник-председателите на министерските съвети на републиките, заместник-председателите на областни съвети и др. В отделни градове като Клайпеда освен хранителните стоки на новата технология е приведен и висок процент от промишлените стоки при отчитане, разбира се, на тяхната специфика.

С правителствено решение сега се работи по внедряване на контейнеризацията в 16 области на Съветския съюз, като

се има предвид, че един регион е Москва или цели републики, като Литва, Латвия и др.

Конкретна работа в това отношение се извършва и в нашата страна. По-организирано, планомерно и целенасочено това става в последните две-три години, особено в София, и в по-начален стадий в Сливен, Бургас, Габрово и другаде, като се използва широко съветският опит. В София например отделни магазини в по-малка или по-голяма степен вече са приведени на новата технология. Разбира се, извършеното у нас носи слабостите и трудностите на всяко начало. Главният недостатък е, че засега решението на задачата се движи с малки изключения в тясноведомствените рамки на търговията.

Защо се спирам подробно на този проблем?

Спирам се не само защото, както на всички е ясно, той е изключително важен, а преди всичко защото той не може да се решава успешно на ведомствено равнище. Необходимо е поради комплексния характер на задачата нейното решаване да се изведе на общодържавно равнище. Затова смятам, че след разширяване и задълбочаване на нашия собствен опит, след оценката на резултатите ще бъде необходимо и възможно още през първото полугодие на 1985 г. нашето министерство съгласувано със заинтересуваните министерства-производители, Министерството на транспорта, Министерството на машиностроенето и др. да подготви и внесе в правителството за утвърждаване съответен документ, в който да се определят целите, задачите, сроковете и отговорностите на съответните ведомства и организации, както и механизмите за успешното внедряване на новата технология. Това ще даде възможност да се разчетат и съответните ресурси в плана за деветата петилетка. Така ще се създадат условия за комплексно решаване на проблема и постигане на пълна народностопанска и социална ефективност.

Другарки и другари народни представители, още веднъж изразявам съгласието си с внесените проекти и ще гласувам за тяхното утвърждаване.

Благодаря за вниманието. *(Ръкопляскания)*

Председателствуващ Дража Вълчева: Има думата народният представител Димитър Михайлов.

Димитър Михайлов: Уважаеми другарки и другари народни представители! Очакваното изпълнение на плана за 1984 г. и предложените законопроекти за единния план за социално-икономическото развитие и за държавния бюджет на Народна република България за 1985 г. показват, че въпреки все по-усложняващата се международна политическа

и икономическа обстановка и изключително неблагоприятните природни климатични условия темповете, с които се развива и ще продължава да се развива нашата икономика, доказват стабилността и авторитета на социалистическа България.

По безспорен начин още веднъж се потвърждава жизнената сила на априлската генерална линия на Българската комунистическа партия и жизненеобходимостта на новите теоретични постановки и практически подходи, разработени от др. Тодор Живков след Дванадесетия конгрес на партията.

Те чертаят пътя и средствата за нов възход в развитието на страната, за изпълнение на плана за осмата петилетка и следващия период.

Тази линия на възход е ярко отразена в изнесените доклади от другарите Станиш Бонев и Белчо Белчев и предложените за обсъждане законопроекти за плана и бюджета за 1985 г.

С проектоплана и проектобюджета се осигуряват необходимите условия за по-нататъшното реализиране курса за повсеместна интензификация на народното стопанство и все по-пълно и комплексно задоволяване на непрекъснато нарастващите материални и духовни потребности на трудещите се. Това се гарантира с ръста от 4,1 на сто на националния доход, с 4,5 на сто на обществената производителност на труда, с 3 на сто на реалния доход на човек от населението и другите интензивни показатели на плана.

Съставеният проект за единен план за социално-икономическото развитие и проектобюджет за 1985 г. осигуряват необходимите условия за комплексно решаване на възловите проблеми на нашето развитие и задачите, произтичащи за нашата страна от Московското икономическо съвещание на страните — членки на Съвета за икономическа взаимопомощ, от решенията на Националната партийна конференция и утвърдената Дългосрочна програма, от задачите, поставени от др. Тодор Живков в неговото изказване при закриване на Пловдивския пананр, и от решенията на Ноемврийския пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия от тази година.

За правилното съставяне на плана положителна роля игра по-доброто съчетаване на отрасловите с териториалните интереси. Заслужава положително да се оцени подписването на протоколите между министерствата, другите ведомства и окръжните народни съвети, което допринесе за по-доброто балансово обвързване на плановете и по-правилното им съставяне и получаване на по-висока народностопанска ефективност.

Макар че има още някои открити въпроси, ние се надяваме, че с намесата на Националната планова комисия те ще бъдат решени.

Новият икономически подход се приложи и при определяне инвестициите за производствената и непроизводствена сфера чрез доказване на ефективността пред банката на базата на конкурса. Нов източник за капитални вложения са договорените и доказани инвестиции пред банката за стопански инициативи и Българската индустриална стопанска асоциация.

За правилното определяне размера на капиталните вложения и започването на нови обекти определящо влияние оказва и нормативът за незавършеното строителство. Окръжните народни съвети като инвеститори и като териториални органи на територията, на която има и други инвеститори, почувствуваха мобилизиращата сила на тези нормативи за намаляване на незавършеното строителство.

В пълно съответствие с икономическия подход се утвърждават нормативи за обществена производителност на труда, фондоотдаване, рентабилност и възвръщаемост при износа.

Приложен е програмно-целевият подход за решаване на териториалните проблеми, като са положени усилия за създаване условия за изпълнение на утвърдените програми и решения на Централния комитет на Българската комунистическа партия и Министерския съвет за развитие на отделните окръзи, селищни системи и териториални единици, в това число и за Силистренски окръг, за развитието на който има специално постановление.

Мисля, че независимо от големите резултати при преодоляване на изоставането, което имаше в своето развитие Силистренски окръг, необходимо е за следващата, девета петилетка под ръководството на Националната планова комисия да се набележат допълнителни мерки за още по-ускорената му индустриализация и изграждане на инфраструктурата.

За решаването на този проблем изключителна роля наред с изграждането на големите промишлени обекти ще окаже и изграждането на средни и малки предприятия в съответствие с оптималното им съчетаване със специализацията на окръга.

Изключително големи грижи и внимание отделяме за развитието на селищните системи от IV и V функционален тип, които са седем от общо десет.

В пълно съответствие с ускорените темпове на страната се развива и Силистренски окръг.

Предвижда се спрямо плана за 1984 г. съвкупната печалба да нарасне 25,8 на сто, чистата продукция — с 11,9 на

сто, обществената производителност на труда — с 16 на сто. Увеличава се дялът на производствата с предимство — електрониката, машиностроенето и селското стопанство, на базата на специализацията на нашата страна и окръга.

Продължава донзграждането и започва строителството на нови мощности на машиностроенето, електрониката, химическата промишленост и другите отрасли на територията на окръга. Ускоряват се темповете на хидромелиоративното строителство на основата на използване водите на р. Дунав.

Растат реалните доходи на населението, подобрява се жизненото му равнище.

Увеличават се стоковите фондове за потребление чрез изпълнение и преизпълнение на програмата за самозадоволяване и увеличаване производството и доставката на предмети с дългосрочна употреба. С много високи темпове растат услугите на населението. Създават се условия за все по-успешно решаване на задачите, произтичащи от Декемврийската програма.

Другарки и другари! Под ръководството на окръжния комитет на Българската комунистическа партия сега вниманието на всички стопански, държавни и обществени органи и организации е насочено към разработването на насрещните планове за 1985 г. и разкриване на нови резерви за по-нататъшното повишаване интензификацията на окръжната икономика.

На основата на постановките в доклада на др. Тодор Живков и решенията на Ноемврийския пленум вземаме мерки и създаваме организация, щото достиженията на научно-техническия прогрес да определят съдържанието и параметрите на насрещния план за 1985 г.

Най-непосредствено свързваме с този подход разкриване на резервите за намаляване материалните разходи. Това е показател, по който не достигаме критериите от 1,5 пункта за 1984 г. за разкриване на допълнителни приходоизточници за бюджета.

Решаването на проблемите по насрещния план за 1985 г. свързваме с новия икономически подход и неговия механизъм, с утвърждаване повсеместно бригадната организация на труда, прилагането на вътрешностопанската сметка и внедряване изцяло акордната система на заплащане на труда в селското стопанство и строителството.

При формирането на индивидуалната работна заплата предимство даваме на качеството на произвежданата продукция.

На всички е ясно, че ще изпълним плана за 1985 г., ако успешно изпълним и преизпълним плана за 1984 г. Трудовите колективи от окръга създават такива условия.

За десетмесечното планът за съвкупната печалба се изпълнява с 12,9 на сто и годишната задача ще бъде изпълнена към 15 декември. Обществената производителност на труда се преизпълнява с 5,8 на сто. Материалните разходи са снижени с 1,2 пункта. Ще изпълним плана за въвеждане на основните фондове, жилищната програма, класните стаи и други важни обекти.

Дадени са важни натурни, като микропроцесурни системи, агрегатни машини с цифрово-програмно устройство, домакински уреди и др.

Селското стопанство преизпълнява изкупуването от животновъдството по всички показатели. От растениевъдството се изпълняват и преизпълняват почти всички договорни задължения към държавата и се осигурява ръст на селскостопанската продукция в сравнение с 1983 г. 18 на сто, на печалбата — 22 на сто, на чистата продукция — 28 на сто.

Осигурихме средни добиви от пшеница 504 кг на декар, на царевича — 624 кг от декар при сухи условия, слънчоглед — 215 кг от декар. Среден надой от крава очакваме 3802 литра.

Всичко това ни дава основание да бъдем уверени, че ще навлезем с добър старт в последната година на осмата петилетка и ще изпълним поставената задача от окръжния комитет на Българската комунистическа партия и 1985 година да бъде година на високо преизпълнение на плана. С достойни дела да посрещнем Тринадесетия конгрес на Българската комунистическа партия.

Като подкрепям проекта за единния план за социално-икономическото развитие и проекта за държавния бюджет на Народна република България за 1985 г., от името на народните представители от Силистренски окръг заявявам, че ще гласуваме за неговото приемане.

Благодаря за вниманието. (*Ръкопляскания*)

Председателстващ Дража Вълчева: Има думата народният представител Румяна Любенова.

Румяна Любенова: Уважаеми другарки и другари народни представители! На настоящата сесия на Народното събрание са представени за обсъждане изключително важни законопроекти — на единния план за социално-икономическото развитие и за бюджета на страната за 1985 година.

Разглеждането на двата законопроекта става в края на една забележителна година за българския народ.

Това е годината, в която се проведе Националната партийна конференция по качеството, в която се навършиха 40 години от социалистическата революция в България и тържествено беше отбелязан във всяко кътче на социалисти-

ческата ни Родина всестранният ѝ възход в изпълнение на априлския курс на партията.

В условията на ведро политическа обстановка, на повишен трудов и политически ентузиазъм в чест на големите събития под ръководството на окръжната партийна организация трудещите се от Плевенски окръг постигнаха добри резултати в изпълнението на плана за социално-икономическото развитие.

На основата на тези резултати за десетмесечното се очаква за 1984 г. да се реализира над 16 млн. лв. надпланова печалба, да бъдат произведени стоки за народно потребление и услуги за населението в размер на 15 млн. лв. над държавната задача. Създават се условия за последователно реализиране решенията на Националната партийна конференция. Очаква се да бъде произведена надпланова нова и усъвършенствувана продукция за над 25 млн. лв.

Водещият отрасъл на окръжната икономика — промишлеността — се развива динамично, с бързо нарастване на оценките за ефективност и качество. Очаква се да бъде произведена надпланова промишлена продукция за над 20 млн. лв. Увеличен е приносът на окръга в задоволяване потребностите на народното стопанство от машини и линии за леење с газово противоналягане и под налягане, от машини за обработка на пластмаси, от ковашко-пресово, енергетично оборудване и оборудване за праховата металургия, ядрени прибори, нисковолтови батерии, електромери, многослойни картони, нефтопродукти, месо и месни произведения и други изделия.

Прогресивни изменения настъпват в подобряване структурата на окръжната промишленост. С изпреварващи темпове продължават да се развиват машиностроителната, химическата, целулозно-хартиената и леката промишленост. Сега машиностроенето и приборостроенето заемат над 25 на сто от обема на промишленото производство на окръга.

Непрекъснато се задълбочават концентрацията и специализацията на общественото производство и се усъвършенствува териториалното разположение на производителните сили. Започна изграждането на малки и средни предприятия в селищните системи, чрез които се решават важни социално-икономически и демографски проблеми на селата.

В селското стопанство през годината се осъществиха ефективни организационни и агротехнически мероприятия за повишаване културата на земеделието в окръга. Постигна се по-голяма мобилизация на селскостопанските труженици и цялото население за срочно и качествено изпълнение на селскостопанските работи и преди всичко по прибиране на реколтата. През 1984 г. са получени рекордни за окръга добиви от пшеница и ечемик.

Значителни са успехите в областта на строителството, транспорта и съобщенията. Подобро е комплексното обществено обслужване на населението. Полагат се грижи за положително изменение в условията, охраната и безопасността на труда.

Значителен принос в изпълнението на териториално-производствената програма има и Никополската селищна система, която изцяло съвпада с моя избирателен район. През годината нарасна ефективността на промишленото производство спрямо 1983 г. Съвкупната печалба се очаква да бъде с 21,7 на сто, а обществената производителност с 12,9 на сто повече от равнището за 1983 година.

Добри резултати са постигнати в областта на селското стопанство. На населението са продадени повече стоки за народно потребление в размер на 200 хил. лв. Все повече се разширява и утвърждава системата за самозадоволяване на населението с основни хранителни продукти.

Другарки и другари! В обсъжданите законопроекти за единния план за социално-икономическото развитие и бюджета за 1985 г. са поставени цели, непосредствено свързани с изпълнението на основната социално-икономическа задача за осмата петилетка, формулирана и утвърдена от Дванадесетия конгрес на партията. В тях са намерили реализация решенията на Националната партийна конференция и теоретичните разработки и практическите подходи в речите, лекциите и статите на първия наш партийен и държавен ръководител др. Тодор Живков.

От законопроекта за единния план за социално-икономическото развитие на страната за 1985 г. за Плевенски окръг произтичат отговорни задачи. Предвижда се обемът на съвкупната печалба, чистата продукция и равнището на обществената производителност на труда да се увеличат над 5 на сто спрямо очакваното изпълнение за 1984 г. Значително нарастване е заложено в производството на основните наблюдавани материали, като мотокари — 61 на сто, амбалажна стъклария — 35,7 на сто, алуминиеви отливки — 62,7 на сто, електромери — 17,2 на сто, мазут — 21,1 на сто, машини за производство на заготовки — 7,43 на сто, дизелово гориво — 4 на сто, автомобилен бензин — 3,6 на сто и др.

В изпълнение на решенията на Националната партийна конференция се предвижда относителният дял на оценяваната продукция да достигне 50 на сто, която изцяло ще бъде с оценка „К“ и „І“.

Нараства приносът на окръга за увеличаване на валутните ресурси на страната.

Нарастването на ефективността на общественото производство в окръга през 1985 г. създава предпоставки за пълното задоволяване на непрекъснато нарастващите мате-

риални и духовни потребности на населението и по-нататъшното реализиране на програмния девиз на партията — „Всичко в името на човека, всичко за благо на човека“. Предвидено е нарастване на паричните доходи на човек от населението и на обществените фондове за потребление. В жилищната програма е заложено да се изградят общо 2342 нови жилища, да се достигнат нормативите за потребление на човек от населението на основните хранителни продукти.

Осигурено е по-нататъшното развитие на здравеопазването, образованието и културата.

Стратегическата линия на партията за осъществяване на всестранна интензификация заема определено място и в икономиката на Никополската селищна система.

Основните производствени фондове ще бъдат увеличени с 4 млн. лв. и в края на 1985 г. ще достигнат 62 800 хил. лв. Нарастват фондовъоръжеността и електровъоръжеността на труда.

Значително внимание е отделено за подобряване на търговското и битовото обслужване, на благоустрояването и хигиенизирането на населените места в общината. През 1985 г. значителни средства се заделят за разширение на водоснабдяването и изграждане канализацията на град Никопол — проблем от жизнена важност за населението.

Сега вниманието на държавните, стопанските и обществените органи е насочено към осъществяване на непрекъснат контрол, помощ и ръководство на повика за повсеместна икономия на енергийно-суровинните ресурси, усъвършенствование на социалистическата организация на труда, по-нататъшно изучаване и внедряване на чения наш, съветски и чуждестранен производствен опит.

В това отношение в окръга е сложено началото и създадена организация за ускорено внедряване на научно-техническите достижения. Бюрото на окръжния комитет на партията и изпълнителният комитет на окръжния народен съвет приеха съвместни програми с Комитета за наука и технически прогрес и Българската академия на науките, които са насочени освен към внедряване на технически новости и към съкращаване на цикъла „наука — производство — реализация“. Със Селскостопанската академия е приета комплексна програма за повишаване ефективността на интензификацията и качеството на селскостопанското производство до 1990 година.

В борбата за достигане на световните параметри на структуроопределящи изделия от окръжната промишленост непрекъснато се засилват връзките с научноизследователски институти и производствени обединения от Съветския съюз. Увеличават се съвместните разработки с Института по лее-не към Академията на науките на Украинската ССР, с Ин-

ститута по специално лееие в гр. Одеса, с Обединение „Ростелмаш“ в град Ростов на Дон, с Научно-производственото обединение в гр. Азов. По съветска документация се усвоява енергетично оборудване за атомните електроцентрали.

На основата на челния чуждестранен опит се внедряват нови технологии в химическата, леката и хранително-вкусовата промишленост.

Всичко това се отразява положително при формирането на високоефективни насрещни планове на трудовите колективи за 1985 г. с оглед достигане на критериите от Октомврийското национално съвещание през 1981 година.

Другарки и другари! Като подкрепям с дълбоко убеждение внесените законопроекти за единния план за социално-икономическото развитие и бюджета за 1985 г., предлагам на Комисията по обществено-икономическото развитие да потърси възможности и намери решение на един жизнено важен въпрос за Плевенски окръг.

Той е свързан със създаването на материална база за подобряване на майчиното и детското здравеопазване в окръга. Сградите, в които е настанена акушеро-гинекологичната клиника към Висшия медицински институт в град Плевен, са стари, неудобни, износени и не подлежат вече на никакъв ремонт и реконструкция. Още в края на седмата петилетка беше направена първата копка за нова сграда, но и досега строителството не е започнато. Обектът остана записан за осмата петилетка, но с годишните уточнявания на плана за капиталните вложения на Министерството на народното здраве той беше прехвърлян от година в година, а сега не фигурира и в плана за 1985 година.

Убедена съм, че условията за осъществяване на майчиното и детското здравеопазване, за раждането и опазването на новородените следва да се разглеждат в общия комплекс от условия и предпоставки за увеличаване на раждаемостта и нарастването на нацията.

Затова предлагам обект „Акушеро-гинекологична клиника“ да се включи в поименния списък за капиталните вложения на Министерството на народното здраве със срок на изграждане 1985—1987 година.

Няма съмнение, че с реализирането на законите за единния план за социално-икономическото развитие и бюджета за 1985 г., които ще се приемат на тази сесия на Народното събрание, ще се постигнат нови върхове в икономическия възход на Родината и в жизненото равнище на българския народ.

Искам да уверя Народното събрание, че трудещите се от Плевенски окръг ще вложат всички свои сили и умения за изпълнение и преизпълнение задачите през 1985 г. и за осмата петилетка, за повишаване приноса на окръга в раз-

витнето на националната икономика, за достойна среща на Тринадесетия конгрес на Българската комунистическа партия.

Благодаря за вниманието. *(Ръкопляскания)*

Председателстващ Дража Вълчева: Има думата народният представител Кичка Станева.

Кичка Станева: Уважаеми другарки и другари народни представители! Още в началото на своето изказване бих желала от името на всички работници и специалисти, от трудещите се на Варненски окръг да изразя пълното одобрение и подкрепа на представените за утвърждаване от Народното събрание законопроекти за единния план за социално-икономическото развитие и за държавния бюджет на Народна република България за 1985 година.

Докладите на председателя на Държавния комитет за планиране, на министъра на финансите и съдоклада на Комисията по общественно-икономическото развитие ясно и аргументирано показват, че предложеният проект осигурява изпълнение предначертанията на Дванадесетия конгрес на Българската комунистическа партия и Закона за социално-икономическото развитие през осмата петилетка като цяло.

Проектопланът за 1985 г. като преходен към деветата петилетка насочва усилията ни и очертава пътищата към успешното решаване на стратегическите проблеми в икономиката на страната, които другарят Тодор Живков с високите и отговорни критерии на нашето динамично време постави на проведения в началото на този месец пленум на Централния комитет на Българската комунистическа партия.

Достойнството на проекта е в това, че проблемите на научно-техническия прогрес са изведени на челно място, осигурени са условия за прилагане на структурен подход в развитието на народното стопанство. Това съответствува на изградената в нашата страна модерна материално-техническа база и на възможностите на кадровия и научния потенциал.

Предложеният проект е конкретен израз на големите грижи и внимание, които Българската комунистическа партия отделя за повишаване на жизненото равнище на народа. Насочените значителни средства за строителство на жилища, детски заведения, училища, на обекти от техническата инфраструктура са продължение и реализация на Декемврийската програма на партията.

Работата по уточняването на проектоплана в трудовите колективи започна отдавна. През този период те оцениха по-пълно своите възможности, разкриха нови резерви, решаваха съвместно със стопанските организации и министер-

ствата възникналите проблеми по балансовата обвързка на плана.

Другарки и другари! За нас, трудещите се от Варненски окръг, изтичащата 1984 г. е година, в която изпълняваме изключително напрегнати и отговорни социално-икономически задачи.

Под непосредственото ръководство на окръжния комитет на Българската комунистическа партия основните усилия бяха насочени към реализиране курса за интензификация, издигане техническото равнище на продукцията и качеството на изделията в съответствие с решенията на Дванадесетия конгрес и Националната партийна конференция.

Цялостната ни дейност през настоящата година протича под неотразимото въздействие на юбилейната 40-годишнина от победата на социалистическата революция, което продължава да дава нови измерения, да поставя нови големи и отговорни задачи пред всички нас в борбата за претворяване в дела на историческите решения на най-високия партийен форум.

Резултатите, които очакваме за годината, потвърждават правилността на извършената широка политическа и организаторска работа — планът на окръга за 1984 г. по основните показатели ще бъде изпълнен. Народното стопанство ще получи в повече от предвидените с плана количества електроенергия, сода каустик, азотни торове, домакинска стъклария, редица продукти на леката и хранително-вкусовата промишленост.

Значително завоевание на трудовите колективи са високите резултати в борбата за повишаване на качеството на продукцията. Бързо се увеличава броят на цеховете и бригадите, носители на званието „Територия с гарантирано качество“. За четирите изминали години на осмата петилетка обемът на атестираната продукция нарасна със 79 на сто, а тази с „висша“ оценка за качество — с близо 71 на сто. Бече 62,5 на сто от произвежданата в окръга стокова промишлена продукция е атестирана, а 20 на сто от нея е сред най-добрите образци в света.

Тези резултати са конкретно измерение на новия подход на партийните и стопанските ръководства, на трудовите колективи по въпросите на науката, на нейните широки възможности за решаването на стратегическите проблеми на социално-икономическото ни развитие. Продължава ускореното техническо и технологично обновяване и разширение на материално-техническата база на икономиката. В решаващите за окръга и с важно национално значение комбинати и заводи, като Научно-производствения комбинат „Черно море“, Стопанския комбинат „Елпром“, предприятията на леката промишленост, по-голяма част от средствата са усвоени

за нови високоефективни технологии и техника. В пълно съответствие със съвременните научно-технически изисквания разширяват своя производствен капацитет Комбинатът за дизелови двигатели, Стопанският химически комбинат „В. Коларов“ в Девня, Кораборемонтният завод, пристанищните мощности и други.

Все още се закъснява с изграждането на обектите на регионалната транспортна система в Девня и производството на тежка калцинирана сода. За преодоляване на изоставането и спазването на определените пускови срокове е необходима по-голяма помощ от Министерството на химическата промишленост, Министерството на транспорта и Министерството на строителството и селищното устройство.

Успешно се изпълнява програмата за повишаване жизненото равнище на населението в окръга. През тази година над 4000 семейства ще получат нови жилища. Въведени са в действие 4 нови детски градини, нови класни стаи, разширява се мрежата на търговското обслужване, обогатява се асортиментът на стоките и услугите за населението.

Бих искала да уверя народните представители, че в разговорите и срещите, които проведох през този период, проличават ентузиазмът и отговорността на трудовите колективи за изпълнението на новите големи задачи, които днес се поставят пред нас. Всичко това е реална основа, за да се изпълняват по-напрегнати задачи, да се върви и занапред по проверения от живота априлски курс на партията.

И през следващата 1985 г. Варненски окръг ще изпълнява сложна и отговорна социално-икономическа програма. Ще продължи овладяването на интензивните фактори като решаващо условие за повишаване на ефективността и качеството на общественото производство.

В тази насока държавното и партийното ръководство на окръга полагат усилия за бързото решаване на някои основни проблеми, от които зависи цялостното изпълнение на плана.

Първият от тях е повишаването на рентабилността на производството и конкурентоспособността на продукцията чрез най-пълното и рационално използване на предоставените ресурси. За четирите години на петилетката общо за икономиката на окръга материалните разходи на 100 лв. продукция се очаква да бъдат снижени с повече от 5 пункта. Въпреки това не всички въпроси са решени, не всички резерви са разкрити. Има какво още да се желае и за повишаване качеството на продукцията.

Ето защо още в процеса на уточняването на плановите показатели и едновременно с разработването на насрещните планове в инженерните проекти са заложили задачи за постигането на такива резултати, които да отговарят на из-

искванията на световните пазари, да водят до значително повишаване на качеството и намаление на разходите за производство.

Решаването на тази отговорна задача е невъзможно без внедряването на достиженията на съвременната наука, без авангардна техника и технология, без принципино нови конструктивни решения. През последните години в окръга бяха създадени много научни и инженерно-внедрителски звена. Нашите усилия сега са насочени към осъществяването на селективната политика в използването на научно-техническите достижения, или с други думи казано, към иновация на производството, към превръщане на материалното производство в експериментална наука.

Тук искам да поставя проблема за материално-техническата база на научноизследователската и инженерно-внедрителската дейност. Въпреки приетите досега партийни и държавни решения фондовъоръжеността на заетите в тази сфера продължава сериозно да изостава както от водещите институти в страната, така и от високите съвременни изисквания за научното обслужване на производството. А в сравнение с отраслите и дейностите, които се обслужват от тези звена, фондовъоръжеността на заетите в институтите лица е 8 — 10 пъти по-ниска.

Новият подход, с който е разработен планът за следващата година, създава големи възможности в това отношение. Ние с радост и задоволство приемаме предложението да няма лимитни ограничения за стопанските и инженерно-внедрителските организации за обновяване на фондовете, за нова прогресивна техника и технология. Сега инженерно-внедрителските звена на територията на окръга съвместно с Министерството на машиностроенето, Министерството на транспорта и Министерството на химическата промишленост със съдействието на Държавния комитет за наука и технически прогрес трябва в най-кратко време да решат този проблем.

Вторият проблем, който искам да поставя, е техническото и технологичното обновяване на материално-техническата база на хранително-вкусовата промишленост. През тази година въведохме в действие нова модерна линия за сладолед, която ще обслужва цяла Североизточна България. Предстоящ е и пускът на линията за кремвириши. Независимо от това съществуващите производствени мощности, особено в основните комбинати и заводи на град Варна, са морално и в значителна степен физически остарели, нископроизводителни, с висок относителен дял на ръчния, тежкия физически и непривлекателния труд. В месокомбинат „Родопа“, във Завода за вино, в Зърнено-фуражния комбинат, в пове-

чето цехове на „Булгарплод“ от 55 до 77 на сто от работниците, заети в производството, работят ръчно.

Всичко това значително ограничава възможностите за разширяване на асортимента на произвежданата продукция, за повишаване на нейното качество и потребителски свойства и дава сериозно отражение върху търговското обслужване на населението в окръга.

Наложително е бързо да се решат въпросите за разнообразяването на асортимента, най-вече на месните и млечни произведения, да се изгради линия за фини сладкарски изделия и автоматична линия за хлебни произведения, за което е необходимо по-активното включване на Националния аграрно-промишлен съюз за подпомагане усилията на окръжното ръководство. При това следва да се има предвид, че Варненски окръг освен своето население обслужва ежегодно още 1 милион и 600 хиляди гости и туристи, от които над половин милион чужденци и в много случаи тези гости съдят за България от това, което видят във Варненски окръг.

През последните години с активната помощ на Държавния комитет за планиране и Министерството на народното здраве се решиха немалко проблеми по здравеопазването на населението, за което изказваме нашата благодарност. Остават обаче някои сериозни въпроси, които искам да поставя на вашето внимание.

Единият от тях е приемното отделение за спешна медицинска помощ към Първостепенна окръжна болница във Варна. Поради невъзможност да се изгради със собствени средства по линията на децентрализирани капитални вложения предлагаме обектът да бъде включен като лимитен за 1985 година.

Избирателите от Провадийската селищна система поставят остро и въпроса за изграждането на поликлиника в гр. Провадия. Сега амбулаторно-поликлиничната дейност се извършва в малки и неподходящи сгради, които нямат нищо общо с изискванията на здравно заведение. Липсват елементарни условия за нормално медицинско обслужване. Като се има предвид и нарастването на населението през последните години, е наложително да започне през следващата година изграждането на поликлиниката, за което има готова проектносметна документация, разчистена площадка и строителни мощности.

Разрешете ми накрая да уверя народните представители, че ние, трудещите се от Варненски окръг, комунисти и сдружени земеделци, ще вложим всичките си сили и с ума и ръцете си ще реализираме научно-техническите задачи, поставени пред нашия окръг!

Благодаря за вниманието. (Ръкопляскания)

Председателстващ Дража Вълчева: Другарки и другари народни представители! С това приключи списъкът на ораторите, които се бяха записали да се изкажат по законопроектите.

Желае ли още някой да вземе думата? — Няма желаещи.

Моля народните представители, които са съгласни да бъде приет по принцип законопроектът за единния план за социално-икономическото развитие на Народна република България през 1985 г., да вдигнат ръка.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законопроектът се приема на първо гласуване единодушно.

Пристъпваме към първо гласуване на законопроекта за държавния бюджет на Народна република България за 1985 г.

Народните представители, които приемат по принцип законопроекта, моля да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Законопроектът се приема на първо гласуване единодушно.

Тъй като по законопроектите се направиха някои предложения, преди да се поставят на второ гласуване, те се предоставят на постоянните комисии на Народното събрание за допълнително обсъждане.

Във връзка с това правя следното съобщение:

Комисията по общественно-икономическото развитие, Законодателната комисия и ръководствата на останалите постоянни комисии се свикват на заседание в зала „Изток“ в 11 ч. и 45 м.

Следващото заседание на Народното събрание ще се проведе днес от 15 часа.

Закривам второто заседание.

(Закрито в 11 ч. и 30 м.)